

Nationaal
Psychotrauma
Centrum

ARQ Kenniscentrum
Impact van Rampen
en Crises

PSH na een aanslag: uitleg en oefeningen

Preparatie aanscherpen door te werken
met scenario's

PSH na een terroristische aanslag

Preparatie aanscherpen door werken met scenario's

Het werken met een scenario geeft inzicht in de uitdagingen die een aanslag kan stellen aan de voorbereiding en uitvoering van de psychosociale hulpverlening. Een scenario is eventueel van tevoren zelf verder aan te vullen. Deze terrorisme scenario's ([zie document online](#)) kunnen op verschillende manieren gebruikt worden: voor een eerste oriëntatie (uitvoering 1) of als startpunt voor een tabletop (uitvoering 2).

Benodigheden

1. Scenario
2. Flipovers
3. Post-its in drie kleuren
4. Pennen/stiften

Uitvoering 1: eerste oriëntatie op de preparatie

In groepen wordt overlegd over acties, samenwerking en vragen. Deze worden opgeschreven en in de juiste categorie geplakt zoals hieronder uitgebreid beschreven. Door na te denken over de acties die nodig zijn in zowel de acute- als de nasefase van een aanslag en welke rol jouw team hierin speelt wordt duidelijk wat en wie er nodig is om die rol goed uit te voeren. Houd hierbij de uitdagingen bij terrorisme in gedachten.

De vragen:

1. Welke acties vraagt dit op het gebied van PSH? Post-its bij 'Actie'
2. Wat is hierin de rol van jouw organisatie? Met wie is samenwerking nodig? Post-its bij 'Samenwerking'
3. Wat heb je ervoor nodig om die rol goed uit te kunnen voeren? Welke vragen roept dat op? Post-its bij 'Vragen'

De verschillende acties, benodigde samenwerkingsverbanden en vragen/dilemma's die in de groep naar boven komen, worden op post-its geschreven en op de juiste plaats in het overzicht geplakt (zie figuur 1). Bespreek wat nodig is om de acties uit te voeren. Voldoet hier jullie plan en menskracht? Is het mogelijk om op de vragen die jullie formuleerden nu al antwoord te vinden? Wie/wat is daarvoor nodig? Formuleer concrete acties om planvorming, samenwerking, menskracht en kennis waar nodig te versterken.

Fase	Acties	Samenwerking	Vragen
Acute fase			
Nafase			

Figuur 1 Flip-over overzicht.

Uitvoering 2: startpunt voor een tabletop

Bij het werken met een scenario kan de BOB-methodiek worden toegepast (zie figuur 2). Deze methode helpt om als team snel een goed inzicht te krijgen van het praktische verloop van een alarmering (houd bij een terrorisme scenario de uitdagingen die bij een aanslag komen kijken in gedachten). Middels de BOB-methodiek worden op basis van beeldvorming en oordeelvorming besluiten genomen over de uitvoering van de inzet.

Figuur 2 BOB-methode. Afbeelding van: <https://www.xenario-advies.nl/product/projectleiding/>

op welk moment gedaan? Wie wordt op welk moment ingeschakeld? Wie coördineert wat?

Met deze methode kan een specifieke situatie worden voorbereid en wordt men bewust van de eigen verantwoordelijkheden en die van anderen. Formuleer concrete acties om samenwerking, coördinatie, communicatie, etc. te versterken.

Vragen uit de checklist BOB dienen als handvatten. De volledige checklist is terug te vinden in de GGD Handreiking:

- Beeldvorming:** Maak hierbij onderscheid tussen feiten en veronderstellingen. Wie zijn er betrokken en wat zijn de behoeften van betrokkenen? Hoe groot is de maatschappelijke onrust en wat zijn risicofactoren?
- Oordeelvorming:** Bepaal een geschikte interventie aan de hand van de uitgangspunten PSH (zie checklist BOB). Wat zijn de problemen, aandachtspunten en doelen voor de hulpverlening?
- Besluitvorming:** Maak een plan van aanpak voor de uitvoer van de PSH. Wat wordt er